

Modigt livtag med en *dyb* tradition

11. juni 2019 i Kristeligt Dagblad
Af Thomas Reinholdt Rasmussen

Den kristnes opgave er at udfolde Bibelens ord i tale og i handling. Derfor er principielt enhver prædiken en genskrivning af bibelskriften, og enhver salme er en gendigtning af de bibelske salmer.

Da Martin Luther i begyndelsen af 1520'erne begyndte på at skrive salmer, så at evangeliet kunne synges ind i folket, gendigtede han således også som noget af det første en af de bibelske salmer, nemlig salme 130, der blev til " Af dybsens nød", som på mange måder er den lutherske salmesangs forbillede for alle kirkesalmer.

Salmedigtning er således egentlig ikke kristne lejlighedssange eller meditationer, men er genskrevet eller gendigtet bibel.

Denne tradition har Iben *Krogsdal* tænkt sig at ære, som hun skriver i forordet til nærværende udgivelse, ved at skrive videre på den. Og det gør hun ved at skrive 34 salmer til de 34 bibelske læsninger af Davids Salmer, som findes i den danske gudstjeneste.

Den Danske Alterbog *fra* 1992 indførte som noget nyt faste læsninger af Det Gamle Testamente ved alle kirkeårets gudstjenester. Man kan sagtens tage en debat om, hvorvidt dette var det rette at gøre. Og på mange måder har det også praktisk betydet, at det kan være sværere at vælge en anden salme i gudstjenesten, da mange af teksterne ikke før har været gudstjenestelæsninger og derfor mangler salmer, der umiddelbart modsvarer dem.

Teologisk er det også en tanke værd, at disse gammeltestamentelige læsninger er kommet ind i alterbogen på bekostning af evangelierne, der nu kun høres hvert andet år. Salmernes Bog er særligt repræsenteret i gudstjenesten, kun profeten Esajas er repræsenteret med flere, og disse læsninger har *Krogsdal* skrevet ud *fra* og op imod.

Derved griber hun fat i en gammel kristen tradition, hvor Davids Salmer altid har indtaget en særstilling.

Og hun gør det med stort mod og dygtighed. Mange af salmerne har allerede solide gendigtninger af traditionens største mestre, for eksempel salme 103, 118 og 130. Men *Krogsdal* formår med sit eget sprog at gøre det dagligdags og nærværende.

I salmen til skærtorsdag, der er en fri gendigtning over salme 116, gøres temaet umiskendeligt kristent, og Jesus tiltales direkte. Som en sidebemærkning kan det nævnes, at *Krogsdal* i denne salmeudgivelse aldrig nævner Jesus ved navn, og det tætteste vi kommer er med et udtryk som " kristusblikket" i salmen til Kristi Himmelfartsdag.

Hele tiden er Jesus i disse nutidige salmer et personligt du, der tiltales og ageres med. I denne skærtorsdagssalme skildres skæbneglasset og den visse død, der gør verdensrummet til et evigt nadverbord og varmen, der kommer ind i verden, hvor den er mest forladt. Og ud af dette " torsdagsmørke" kommer " et fortvivlet og nyt halleluja".

Udtrykket tordagsmørke er forunderligt, for netop det er ikke dagligdags. Torsdagsmørket er vel forrådelse og fortvivlelsens sted, og derved bliver torsdagsmørket mere til et begreb end en hændelse.

Torsdagsmørket er en fælles erfaring, som Gud gennembrøder.

Problemet med skærtorsdag er, at dagen ofte står i skyggen af langfredag.

Opgaven må være at skildre skærtorsdag i sin egen ret.

Når *Krogdals* skriver frit efter de salmer, som har solide gendigtninger, for eksempel salme 42 og "Som tørstige hjort monne skriges", så kan den nye salme, selvom alle salmerne har helt nyskrevne melodier af 26 nutidige komponister, synges på den kendte melodi. Det giver også en genkendelighed.

Mange steder er der klange af tidligere digtere og sågar af forfatteren Tom Kristensen i salmen til fastelavnssøndag over salme 2, som indledes med ordene "Babylonsk af vælde er angsten" og senere "dagdrømt om flykatastrofer og pludselig død", men modsat Tom Kristensens digt, der ender i Guds tugt, så ender *Krogdals* i en åben himmel, der renser og bader os fri *fra* det onde, og som hvisker "jeg ved, hvem I er".

Hvis den sidste sætning er en åbenbaring af Guds viden om syndens *dyb*, så er *Krogdals* på linje med Tom Kristensen.

Men det tyder mere på, at Gud i *Krogdals* billede accepterer os, som vi er, hvilket også Kirsten Nielsen er inde på i bogens flotte efterord.

Men luthersk kristendom er ikke, at Gud accepterer eller elsker os, som vi er, men at han dømmes os, som vi er, og nyskaber os gennem tugt og nåde.

Det er måske en væsentlig forskel på *Krogdals* salmer og eksempelvis Luthers salmer.

Der er ingen tvivl om, at *Krogdals* er mere i samklang med vor tid. *Krogdals* er faktisk selv inde på det, når hun skriver til 7. søndag efter trinitatis efter salme 126, at "Tiden er åben, alt vi sendte ud/ kommer forvandlet *fra* din fremtid, Gud".

Som poesi fungerer salmesamlingen flot, selvom der kan være enkelte svipsere som sætningen "Nu taler universitet i stille eksplosioner", så er håndværket i orden, og gudsbilledet er mildt og venligt stemt. Gud er nærværende, og det er godt, at Gud er det. Mennesket er ramt, men skylden er udefinerbar. Dette ramte mørke skal spredes, og Guds lys finde plads igen. Det synes at være hensigten.

Iben *Krogdals* skriver til mennesker i dag, og bogen vil kunne benyttes både til kirke- og korsang. Melodier og tekster står med en enkelt undtagelse godt og brugbart over for hinanden. Men bogen kan nu også anbefales som en god læsebog for sig selv. Teksterne taler umiddelbart, og man vil kunne gå ind i deres billeder og have glæde ved en nutidig dialog med den kristne tros *dybeste* kilder.

Som sagt er den også udstyret med et meget flot efterskrift af professor Kirsten Nielsen, der både formår at anbringe de nye salmer i den gammeltestamentlige kontekst og i vores nutid.

Salmerne er sat op, så de følger kirkeåret, og har således deres egen rytme. Det er et modigt livtag med en *dyb* tradition.

*Iben Krogsdal: Fra dybet - Nye salmer over gamle samler. 156 sider. 268 kroner. Syng Nyt.
4 stjerner ud af 6*